

HALLOWEENSKÁ PÁRTY

... jak jsme se bavili
ČTĚTE NA STRANĚ 1

JAK JSME SE ZAPOJILI DO SOUTĚŽE ENVOFILM

... ekologické prozření ve filmu
ČTĚTE NA STRANĚ 2

Úvodník

Vážení a milí čtenáři,

čas letí jako splašený a my jsme tady s druhým vydáním tohoto školního roku. Dočtete se něco o Halloweenové párty, která proběhla v pátek 3. listopadu a co do počtu účastníků byla největší - děti přišlo 120. Mezi dalšími příspěvky najdete pár informací k Halloweenu, jak se k nám vlastně dostal, článek o modelaření i o tom, jak se holky z deváté třídy zúčastnily natáčení ekofilmu. A pokud tápete v pojmech týkajících se kyberbezpečnosti, tak vás s několika důležitými seznámíme a postupně seznamovat budeme.

Přejeme příjemné počtení.

Redakce

Halloweenová párty

Páteční odpoledne 3. listopadu se ve škole odehrával ve znamení Halloweenu. Na tanečním parketu naší školní jídelny jste mohli potkat všechny myslitelné i nemyslitelné masky, někteří projevili velkou kreativitu při jejich tvorbě. Mezi několika upíry, kostlivci, vrískoty a zombíky jsme mohli potkat například i Shreka s věrným oslíkem, nebo ruku v ruce jahodu s malinou.

O výzdobu se postaraly samy děti v hodinách výtvarné výchovy, některé přiložily ruku k dílu i při přípravě pohoštění. Program v podobě soutěží, tance a stezky odvahy připravili členové Žakovského parlamentu a moc se jim vydařil. Pohoštění bylo velice nápadité, např. krvavý mozek, nebo pečené prsty, bohaté a pestré a moc za to děkujeme rodičům, stejně tak za velice bohatou tombolu. Do tomboly nám drobnými dárky přispělo také Město Nový

foto: Hana Šmídová, Ondřej Chrapek, Veronika Štěpánová

Jičín, za což také patří náš dík. Párty je za námi, zúčastnil se jí rekordní počet dětí - 120, a spokojeni byli snad všichni. Tak zase za rok.

Redakce

foto: Veronika Štěpánová

Proč dýně?

foto: /www.lidovky.cz

Jack o'lantern neboli Jackova lucerna. Podle legendy irský opilec Jack svedl boj s ďáblem. Nejdříve ho několikrát přelstil, nakonec byl ale poražen a jeho duše nenašla místo ani v nebi, ani v pekle. Od ďábla dostal žhavé uhlí, které vložil do vydlabané dýně, aby si mohl svítit během věčného putování.

Zdroj: www.novinky.cz

MODELAŘENÍ 1

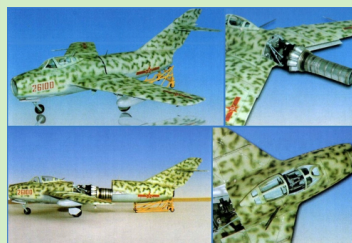

foto: https://www.modelartikl.cz/

Modelaření je koníček zaměřený buďto na papírové nebo plastové modely. Skoro každý modelář začínal s papírovými modely ať to auty, Ábíčky nebo budovami. Já jsem začínal v roce v roce 2022 a můj první model byl Mikojan Gurevič MiG-15Bis od výrobce

foto: https://www.superrc.cz/

Hobby Boss.
Co potřebujete na začátek:

Nářadí: skalpel, pinzetu/ty, pilník/y, maskovací pásku, štětce.
Lepidla: Tamiya extra thin cement, Revell Contacta.
Barvy: dle doporučení prodejce (já osobně používám barvy Agama na bázi lihu, ty jsou hlavně do airbushe-stříkací pistolky na modely).

foto: https://www.alza.cz/

Tmely: Tamiya Putty
Podložky: Řezací podložka
A hlavně - !!!NAJÍT SI KROUŽEK NEBO KLUB!!!

Matyáš Raisigl

Jak jsme se zapojili do soutěže Envofilm

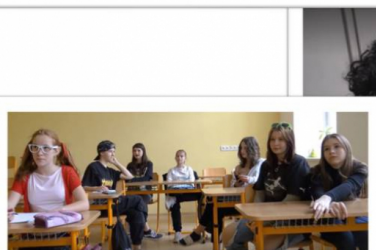

foto: Nikola Rakušanová

12. 10. 2023 na Albrechtově střední škole v Českém Těšíně proběhlo slavnostní vyhodnocení Envofilmu, který je zaměřen na prezentaci žákovských a studentských filmů zahrnujících problematiku životního prostředí a udržitelného rozvoje.

Do letošního VI. ročníku se přihlásilo 17 základních a střechních škol s 20 soutěžními snímky, a my také.

Slavnostnímu vyhodnocení předcházelo zasedání odborné poroty.

Náš film je o třech holkách, které ve škole pochopí vášeň pro recyklaci. Ze začátku jdou sbírat odpadky do přírody, protože to dostanou ve škole za úkol, a zjistí, jak ta příroda trpí. Později dostanou všechny tři pozvánku na párty. Na této

párty udělají neskutečný nepořádek, který uklízí. Celý příběh je proložen humornými scénami, které mají celý film dělat zábavné, i když téma recyklace nelze brát na lehkou váhu.

S naším filmem Plastic people jsme byli nominováni na nejlepší film v kategorii ZŠ a SŠ. Celé natáčení bych rozdělila na 5 částí, do kterých se průběžně zapojovali: N. Rakušanová, D. Majerová, T. a S. Vojvodíková, V. Žáková, M. Kubová, B. Křenková, G. Janíková, B. Fleishmannová a pan učitel O. Chrapek. Děkujeme paní učitelce Pleškové, která nám umožnila se zúčastnit soutěže, a všem, kteří se podíleli.

Nikola Rakušanová

Halloween - jak vznikl

O Halloweenu se traduje, že se k nám dostal z Ameriky. Kde je ale pravda? Halloween připadá na 31. října. Jedna teorie tvrdí, že jde o keltský svátek Samhain. Keltové totiž věřili v most mezi světem živých a mrtvých, po kterém se mrtví právě na tuto na jednu noc vracejí. Na tento den ale připadá také křesťanský svátek Všechny svatých a právě z něho se v Irsku vyvinul (zkráceninou anglického All Hallow's Eve neboli předvečer Všechny svatých). Do Irsku se údajně dostal z Říma, a byl založen na židovské tradici. V 19. století si do Ameriky přivezli irští emigranti a odtud se pak masově rozšířil do celého

foto: www.nejlevnejsi-knihy.cz/

světa. Nejde tedy o svátek americký a není třeba jej proto odsuzovat, ale naopak si ho užít.

Zlata Lacková

Zdroj: www.novinky.cz/

28. říjen 1918 - Vznik samostatného Československa

28. října 1918 se splnil sen mnoha tehdejších Čechů a Slováků. Díky úsilí T. G. Masaryka a dalších vznikl uprostřed Evropy nový stát s názvem Československo, neboli tzv. První republika. Zatímco pro některé je tento svátek přežitkem, neboť Československo se v lednu 1993 rozdělilo na dva samostatné státy, pro mnohé se jedná o nejvýznamnější státní svátek, neboť jde o klíčový moment ve formování českého národa. V roce 2019 se Československo rozrostlo o Podkarpatskou Rus a v této podobě vydržela První

republika až do mnichovského diktátu v roce 1938. Prvním prezidentem nového státu byl jmenován Tomáš Garrigue Masaryk, do čela nové vlády usedl Karel Kramář. Od roku 1994 v tento den každoročně uděluje prezident republiky Státní vyznamenání, mj. Rád Bílého lva.

Beáta Nováková

zdroj: www.hrad.cz, www.novinky.cz

Snídaně kolem světa 3. díl - Portugalsko

foto: https://media.istockphoto.com/

Když si představíte portugalskou

kuchyni, asi si představíte

morské plody, ryby a dezerty. Ale co snídaně? Portugalská snídaně je méně známá, ale rozhodně stojí za to ji objevit: Pão com Manteiga je klasickou portugalskou snídaní. Je to kus portugalského chleba s máslem a někdy i se šunkou nebo sýrem. Je to jednoduchá, ale chutná volba. Portugalci ji jedí v různých obměnách. Více sýru nebo více šunky anebo jiný typ pečiva.

Pastel de Nata je asi nejslavnější portugalský dezert, ale někteří ho jí i k snídani, hlavně v Lisabonu (hlavním městě Portugalska). Tenhle malý krémový koláček s křupavým těstem a vanilkovou náplní je výborný ke kávě.

Většinou lidi pijí ke své snídani

džus, čaj, ale nejčastěji kávu. Je i portugalská káva která se jmenuje Galão. Je to mix kávy a horkého mléka podobný latte, ale trochu jiný. Jedna věc, která mě překvapila, když jsem zjišťoval info je, že většina lidí v Portugalsku ještě jí tradiční variantu snídaně. V jiných zemích totiž už lidi jí třeba cereálie s mlékem. Portugalská snídaně může být jednoduchá, ale i plná chutí. Překvapilo mě, že v Portugalská snídaně nesmrčí po rybách. A ať už si vyberete sladký Pastel de Nata nebo jednoduchý Pão com Manteiga, určitě ochutnáte něco dobrého.

Jáchym Filipík

Zdroj: můj portugalský kamarád

Firewall

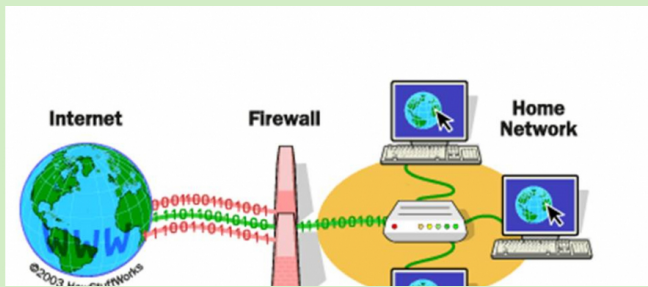

foto: www.comodo.com

Všechna data do a z našich zařízení přicházejí a odcházejí skrze porty. Brána firewall určuje, co je a co není povolené procházet těmito porty. Můžete si to představit jako bezpečnostní stráž, který stojí u dveří a kontroluje ID všeho, co se pokouší vstoupit nebo odejít. U většiny běžných počítačů nebo domácích sítí by brána firewall měla umožňovat velmi málo přichozích přenosů (pokud existuje). K tomu, aby se ostatní zařízení potřebovala připojit k vašemu zařízení nebo k domácí síti, je málokdy legitimní důvod.

V překladu jde o ohnivzdornou stěnu, software, nebo hardware, který filtruje přichozí a odchází komunikaci mezi důvěryhodnou

a nedůvěryhodnou sítí (zpravidla internetem).

Brány firewall můžou být software nebo hardware a s největší pravděpodobností jste chráněni oběma. Směrovač (někdy označovaný jako „modem“), který přenese internet od poskytovatele internetu do vaší domácnosti nebo kanceláře, je obvykle hardwarová brána firewall. A váš počítač, ať už používáte operační systém Windows nebo macOS, má pravděpodobně spuštěnou softwarovou bránu firewall.

Adéla Valentová

Zdroj: www.eset.com/

Phishing

foto: <https://blog.frontiersin.org/>

Phishing (rybaření) je podvodná technika používaná na internetu k získávání citlivých údajů (hesla, čísla kreditních karet apod.) v elektronické komunikaci. K nalákání důvěřivé veřejnosti komunikace předstírá, že pochází z populárních sociálních sítí, aukčních webů, on-line platebních portálů, úřadů státní správy nebo od IT administrátorů. Slovo phishing je zkomolenina anglického slova pro lov ryb neboli fishing. Analogie je zřejmá - útočník (lovec) nahodí háček s návnadou například v podobě neodolatelné nabídky a čeká na oběť.

7 rad na rozpoznání phishingu
Neočekávaný e-mail - nevyžádané e-maily od neznámých osob.

Požadavek na osobní údaje - žádná seriózní banka nebo finanční instituce po vás nebude chtít vyplnění hesla v e-mailu.

Špatná gramatika - překlepy a špatná čeština.

Přílišná naléhavost - e-mail příliš tlačí a nutí kliknout na tlačítko či odkaz, a provést zadání vašich přihlašovacích údajů, změnu hesla nebo provést okamžitou platbu

Velmi výhodná nabídka - zboží zadarmo, služba za nesmyslně výhodnou cenu, nově nalezený příbuzný milionář z Afriky.

Podezřelá e-mailová doména - e-mail je odeslán z veřejné e-mailové domény (např. gmail.com, yahoo.com, seznam.cz) nebo je název domény špatně napsaný (airbank.cz à airbnak.cz).

Podezřelá URL adresa - adresa odkazu neodpovídá odeslateli a povaze zprávy. Při přejetí odkazu myši neodpovídá náhled URL adresy názvu odkazu ve zprávě.

Zbyněk Čip

Zdroj: cs.wikipedia.org/,
www.eset.com/

Trojský kůň

Trojský kůň („trojan“) označuje typ škodlivého kódu, který se skrývá uvnitř jiných programů. Na rozdíl od viru se nedokáže sám šířit ani infikovat jiné soubory. Do zařízení oběti se dostane nejčastěji za pomoci technik sociálního inženýrství, např. s užitečně vypadajícím programem nebo přes přílohu e-mailu, či existující zranitelnosti systému.

Jde o typ malwaru a podobně jako ve známé řecké báji má podobu lsti. Útočníci škodlivý kód různě maskují, např. za spořič obrazovky, a zakrývají jeho skutečnou funkci. Vkládají jej do jiných souborů či programů, které navenek působí seriózně. Velmi často jej uživatel spustí v dobré víře sám. Jakmile trojský kůň infikuje zařízení, začne škodit podle toho, jak je naprogramován. Trojské koně se využívají na otevírání zadních vrátek (backdoor), převzetí kontroly nad napadeným zařízením, získání uživatelských dat a jejich odeslání útočníkovi apod. Podobnou funkci má i jeho vylepšená verze - keylogger, virus, který sleduje a zaznamenává, co píšete na klávesnici, a odesílá to

foto: <https://hn.cz/c1>

útočníkům.

Jak se chránit?

Je třeba spojit dodržování základních bezpečnostních opatření se spolehlivým antivirovým programem. Mnohé trojské koně využívají k průniku do zařízení oběti zranitelnosti systému. Pro odstranění rizik spojenými se zranitelnostmi doporučujeme pravidelně aktualizovat jak váš operační systém, tak veškeré používané aplikace. Nezapomeňte také na aktualizace firmware různých technických zařízení jako je například router nebo zařízení pro chytrou domácnost.

Nikola Chovancová

Zdroje: www.eset.com

Nomofobie

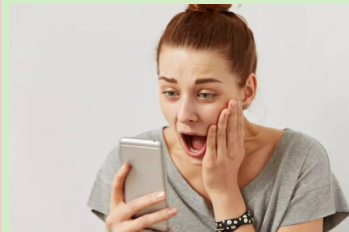

foto: WAYHOME studio,
Shutterstock.com

Netušíte co slovo nomofobie znamená? NO MOBILE PHOBIA označuje závislost na mobilním telefonu, a tedy strachu a úzkosti z času stráveného bez něj. Mezi typické příznaky nomofobie patří neustálá kontrola telefonu, nutkání okamžitě reagovat na přichozí komunikaci a upozornění. Typickým projevem nomofobie je také nervozita, když telefon nemáme u sebe. Potřeba neustále kontrolovat telefon souvisí také se syndromem FOMO (Fear Of Missing Out), tedy strachem z toho, že člověk přijde o nějaké důležité informace nebo dění. Počítač i mobilní telefon jsou rozhodně praktické věci, které do dnešní doby bezesporu patří, ale POZOR! **S JEJICH**

UŽÍVÁNÍM BY SE NEMĚLO PŘEHÁNĚT! Ve vlaku, metru, autobusu, tramvaji, v restauraci, v čekárně u doktora, ve škole - stále máme telefon v ruce.

A jak se tato závislost projevuje? Jste nervózní a podráždění, když nemáte telefon poblíž, díváte se na hodinky, nudíte se ... A nic z toho si neuvědomujeme. Nejhorší stav prožíváme, když se telefon vybijí a my nemáme po ruce nabíječku.

Jak se této závislosti zbavit? - stanovíme si termín, kdy začneme s abstinencí - odříkáním si jakýchkoli technologií - a upevníme si svoji vůli - můžeme začít pomaleji, např. přestaneme používat telefon před spaním, postupně budeme dobu prodlužovat - pokud se potřebujeme soustředit na nějakou práci, odstraníme telefon ze svého dohledu - sundáváme chytré hodinky, nebo aspoň vypneme oznámení

Tak hodně zdaru při léčbě závislosti!
Tereza Švestková
Zdroj: www.idnes.cz

Na obzoru - protiválečný příběh

foto: worldofwarships.com

Bylo ráno, stejné jako jindy. Nad městem Ishrru-Ingg se vyjasňovalo a první hřejivé, nažloutlé sluneční paprsky dopadaly na červené tašky na vysokých a špičatých střechách domů s tmavými, dřevěnými štíty, na členité větvoví širokých korun stromů, na mladé, světle zelené listky v nich, na dlážděné ulice s pestrými oblázky, na oblé tvary elegantního kabrioletu s kulatými světlomety ročníku 1930, na křišťálově bílý písek na plážích, na azurově modré moře a na starý pomník s vyrytým jménem zakladatele města: Mashamma Vorrddgg, 1641.

Městečko Ishrru-Ingg na ostrově Begngawua se pomalu probouzelo k životu. I červený bourák nastartoval a za basového bručení, které se - poté co šofér sešlápl plynový pedál - proměnilo spíše ve velmi hlasitý a už méně hluboký řev, odjel kamsi na západ. Mnozí chodci projevy auta okomentovali dosti špičatými poznámkami. Chodci pospíchali do práce, do školy, na poštu, ale našli se tu i takoví, co po městě venčili své psy, ba dokonce i kočky. Slunce po modré obloze putovalo pomalu, ale jistě k temným lesům západu. Kolem poledne se pouliční ruch trochu uklidnil. Lidé byli po jídle a v dobré náladě. Někteří šli

na pláž, jiní zůstávali doma. Za chvíli spěchali lidé s vyděšeným křikem zpět: „Válka! Válka! Schovejte se! Utečte! Na obzoru! Jsou na obzoru! Křižníky! Tři! Tři křižníky!!!“ Občané si balí to nejdůležitější, ale ještě nikdo nestihl vyjít z domu a už v dáli zazněl výstřel a první nábrežní domeček s muškáty v oknech to roztrhalo; žlutá omítka se doslova rozprskla, vyletěly tabulky z oken a roztržily se, nemluvě o tom co se stalo s pestrobarevnými muškáty. Zdivo se s hlukem doprovázeným zvukem exploze provalilo, rozletělo, vytřískalo okna vedlejších domů a poškodilo jejich zdi. Lesklé červené střešní tašky se propadly do rozprskávajícího se oblaku kouře, aby se následně roztržily a rozletěly do okolí. Starý, ale kvalitní dubový štít se zhroutil a poté jeho malé třísky vzplály a rozprskly se kolem dokola. Když hustý černý dým z výbuchu trochu ustoupil, mohli jste vidět zčernalé trosky tohoto dříve tak malebného přímořského domečku, černou suť, zakouřené třísky z červených střešních tašek, očouďené střepy z okenních tabulek a na třech místech plameny. A z toho všeho stoupal sloupec černého dýmu. Ve městě řvaly sirény, do toho ještě houkačky všech tří záchranných složek a byl slyšet vyděšený křik

obyvatel města. Útok neskončil. Ozvala se další rána a kousek před právě přijíždějícím červeným kabrioletem se roztrhla oblázková cesta. Odletující úlomky oblázků takřka pohřbily auto i šoféra v něm. Burácivý motor dvakrát vzdychl a utichl. A pak šly domy jeden po druhém. Před časem poklidné, malebné přímořské městečko se pomalu měnilo v ohnivě a zadýmené peklo. Kdo mohl, utekl, ale pro většinu obyvatel bylo už moc pozdě. Do večera tu byly slyšet rány, ječely sirény a křičeli vyděšení a ranění obyvatelé. Mnoho z nich to bohužel nepřežilo. V noci sem vnikli vojáci a co zůstalo, to zapálili.

Bylo ráno, jiné než ostatní. Nad troskami města Ishrru-Ingg se vyjasňovalo a první hřejivé, nažloutlé sluneční paprsky se prodíraly skrz stoupající mračna černého dýmu a dopadaly na trosky domů černých jako uhlí, na očouďené pahýly stromů, na ohořelé a rozbombardované ulice, na ohořelý načervenalý vrak kabrioletu s vymáčenými světly ročníku 1930, na písek špinavý od sazí, našedlé moře a na kusy roztrhaného pomníku, na kterých se už pomalu nedalo přecíst, že zakladatel města je Mashamma Vorrddgg, 1641. Městečko Ishrru-Ingg se ani po poledni neprobudilo k životu.

Vilém Bartoš